

РЕШЕНИЕ

№ 11

гр. Пловдив, 21.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ПЛОВДИВ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и пети октомври и през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Станислав П. Георгиев

Членове: Мария П. Петрова
Стоян Ат. Германов

при участието на секретаря Анна Д. Стоянова
в присъствието на прокурора Д. Люб. К.
като разгледа докладваното от Стоян Ат. Германов Въззивно гражданско дело № 20215000500455 по описа за 2021 година

Производството е въззивно и се развива по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 260885/09.07.2021 г. по в.гр.д. 211/2-21 г. Окръжен съд – Пловдив е осъдил П**, със седалище град ***, да заплати на В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град ***, сумата от 50000-петдесет хиляди лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на незаконно повдигнато обвинение за престъпление по чл. 288 НК и по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по ДП № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., представляващо прокурорска преписка № ***/2015 г. по описа на ОП - П., ведно със законната лихва върху присъдената главница, считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, както и да заплати на В. ИВ. Н. с ЕГН - *****, с адрес: град *** сумата от 13652-тринадесет хиляди шестстотин петдесет и два лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г., като е

отхвърлил иска за разликата до пълния претендиран размер от 13833,33 лева за периода 03.05.2018 г. – 15.05.2018 г. Със същото решение П**, със седалище град *** е осъдена да заплати на В. ИВ. Н. с ЕГН - *****, адрес: град *** сумата от 3609,20-три хиляди шестотин и девет лева и двадесет стотинки, представляваща разноски за производството по гр. дело № 211/2021 г. по описа на Окръжен съд - Пловдив.

Недоволен от така постановеното решение е останал жалбоподателят П**, която го обжалва в осъдителните му части относно присъденото обезщетение със законна лихва, обезщетение за забава в размер на мораторната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди в размер на 50 000 лева, за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г. и разноски, с конкретни доводи за неправилността на решението, несъобразяване с разпоредбата на чл. 52 от ЗЗД, трайната съдебна практика и доказателства по делото. Моли изцяло жалбоподателят да бъде освободен на основание чл. 5, ал. 1 от ЗОДОВ от отговорност, респективно намаляване на присъдения размер на обезщетение, като несъобразен с принципа по чл. 52 от ЗЗД и поради неясните и неконкретните мотиви на първоинстанционния съд, без посочване на критерия за определяне на присъдената сума.

Въззиваемият В. ИВ. Н. е внесъл писмен отговор, в който счита, че жалбата е неоснователна, а първоинстанционното решение – правилно. След подробна процедурна ретроспекция излага доводи против основателността на въззивната жалба, като се коментират събраните по делото гласни доказателства, доказаността за оставане без работа на въззиваемия и на претърпените неимуществени вреди, както и справедливостта на размера на обезщетението. Моли решението на ПОС да бъде оставено в сила и да се присъдят разноските по делото.

Въззивната жалба е подадена в срока по чл. 259, ал. 1 от ГПК; изхожда от легитимирано лице – ответник; засяга неблагоприятните за него осъдителни части на първоинстанционното решение, откъм съдържание е редовна, поради което се явява допустима.

Съдът, след преценка на събраните в хода на производството доказателства, поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено следното:

Предмет на въззивно разглеждане е предявеният В. ИВ. Н. против П**

иск с правно основание по чл. 2, ал. 1, т. 3, от ЗОДОВ за осъждането ѝ да му заплати обезщетение в размер на 50 000 лева за неимуществени вреди, претърпени от ищеца в резултат на повдигнати срещу него обвинения по чл. 288 НК и по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по ДП № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на сумата по присъденото обезщетение, както и изплащане на сума в размер на 13833,33 лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху претендираното обезщетение, за периода от влизане на постановлението за прекратяване на наказателното производство - 03.05.2018г. до подаване на исковата молба - 22.01.2021 г.

По делото ПОС е приел въз основа на приложените писмени доказателства следната неоспорвана от страните фактическа обстановка: ищецът е бил привлечен в качеството на обвиняем по досъдебно производство № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., наблюдавано по прокурорска преписка № ****/2015 г. по описа на ОП-П. в извършване на престъпления от общ характер - престъпления против правосъдието и по служба: престъпление по чл. 288 НК и по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК. Установява се, че наказателното производство срещу ищеца е прекратено с Постановление за прекратяване на наказателното производство от 26.04.2018 г., поради недоказаност и несъставомерност на деянията от обективна и субективна страна. Постановлението за прекратяване на наказателното производство е влязло в сила на 16.05.2018 г.

По отношение на събраните гласни доказателства ПОС е кредитирал показанията на свидетелите Т. Н.а, С. П. и Д. М., че обвинението се е отразило негативно върху ищеца – преживял е тежък психически стрес, бил е изплашен и стреснат, станал е затворен и дистанциран от своите роднини, приятели и познати, изпаднал е в самоизолация. Бил е силно притеснен от финансовите затруднения на семейството си, породени от факта, че е останал без доходи, което е наложило с доходите на съпругата му да се покриват всички нужди на четиричленното му семейство. Бил е депресиран, през този период има видима загуба на тегло, както и започва да страда от високо кръвно налягане.

При така установеното от фактическа страна е налице хипотезата на чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ за ангажиране отговорността на прокуратурата за обезщетяване причинените на ищеца неимуществени вреди вследствие повдигане на обвинения за посочените престъпления, образуваното за които наказателно производство е прекратено, поради това, че деянията не са доказани или че не са извършени, или не съставляват престъпление.

Спорен за страните и във въззивното производство е въпросът относно размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди.

Доказателствата по делото сочат още и следното: въззиваемият В.Н. е завършил през 1997 г. висше образование в СА „Д. Ц.“ – С., с гражданска специалност „Икономика и управление на индустрията“ (л. 462 от гр.д. ПОС). Липсват доказателства, че Н. е знаел или предполагал, че ще му бъдат повдигнати обвинения, преди привличането му като обвиняем на 17.09.2015 г. по сл.д. ***/2015 г. по описа на ОСЛО при ОП - П.. По собствено желание и подбуди той е поискал сам да напусне заеманата от него длъжност като началник на РУ на М** – П. и подал за това заявление с рег.№ ***/31.08.2015 г. (л. 491). След привличането му като обвиняем на 17.09.2015 г. и 72-часово задържане, с прокурорско постановление му е взета постоянна мярка за неотклонение „гаранция“ в размер на 2000 лева. На следващият ден Н. е отстранен временно от длъжност със Заповед № ***/18.09.2015 г. на М. в. р. по повод образувано дисциплинарно производство по чл. 207, ал. 1, т. 1 от ЗМ** (л. 249). Това производство е приключило с необжалвана Заповед № ***/11.04.2016 г. на М. в. р., с която му е наложено наказание „Порицание“ за срок от една година, като същият е възстановен на заеманата длъжност и е разпоредено да му се изплати възнаграждението за времето на отстраняване и да му бъдат върнати служебната карта, личен знак и служебното оръжие (л. 242). Липсват доказателства за обжалването на тази заповед.

Със Заповед № ***/22.02.2016 г. на В.Н. в качеството му на Началник на РУ – М** – П. от М. в. р. му е наложено дисциплинарно наказание „забрана за повишаване в длъжност за срок от една до три години“, като същият не е отстранен от длъжност (л. 642). Тази заповед е обжалвана пред ВАС и е отменена, като съдебното решение е влязло в законна сила на 05.12.2017 г. (л. 648).

На 13.04.2016 г. Н. се регистрира в Дирекция „Б.т.“ – П., като на

03.07.2017 г. започва работа като „експерт, стопанска дейност“ в МБАЛ – П. (л. 221, 228).

По делото не са ангажирани писмени или експертни доказателства относно твърдяните здравословни и психически проблеми на Н. в резултат на повдигнатото му обвинение. Приложените с исковата молба материали от електронните медии информация са преди всичко с информативен текст или част от тях са неотносими към въззиваемия.

Освен заинтересоваността на далата показания св. Т. З., като негова съпруга, следва да се преценят с оглед чл. 172 от ГПК и показанията на св. С. П., задържан във връзка с повдигнатото обвинение на въззиваеми Н., а също и сравнително беглите впечатления на разпитания трети свидетел Д. М., също напуснал системата на М**.

Настоящата инстанция приема изводите в обжалваното решение относно обективната отговорност на държавата при прекратяване на наказателното производство поради това, че деянието не е извършено от лицето или че извършеното деяние не е престъпление. Безспорно е наличието на първите две предпоставки за реализиране отговорността на държавата – повдигнато обвинение за извършено престъпление и прекратяване на производството.

По отношение на претърпените неимуществени вреди следва да се има предвид следното: не се доказаха постоянни финансови затруднения на семейството – В.Н. е възстановен в длъжност и му е изплатено цялото възнаграждение. Самият той не е желал да остане в системата на М** и е подал заявление за напускане, преди да има информация, че ще му бъдат повдигнати обвинения. Не са доказани значими здравословни проблеми или промени в психиката, включително и чрез представяне на относими документи и ангажиране на съдебни експертизи, като събраните доказателства в тази насока са субективни възприятия на съпругата и негови познати, също съпричастни като уличени в разследването или напуснали системата на полицията. Наказателното производство се е развило само в досъдебна, но не и в съдебна фаза. Спрямо въззиваемия не са налагани най-тежките мерки за неотклонение – „задържане под стража“ или „домашен арест“. Взетата гаранция от 2000 лева е в поносим размер и му е върната в хода на производството. В хода на наказателното производство не е бил

отстраняван от длъжност по реда на чл. 69 от НПК. Не следва да се смесват двете различни производства – досъдебно и дисциплинарно. Видно от писмените доказателства, именно по дисциплинарното производство образувано по ЗМ**, което не е посочено като основание по ЗОДОВ в настоящето дело, на Н. са отнети служебната карта, личен знак и служебното оръжие и е отстранен от длъжност. С налагане на дисциплинарното наказание от М. в. р. - „порицание“ за срок от една година, тези атрибути на властта са му били върнати и е възстановен в длъжността си – Началник на РУ – М** – П.. Изплатено му е всичко дължимо. Тази заповед не е обжалвана и е стабилизирана. Т.е. не може да се търси отговорност от настоящия въззивник – П** негативни изживявания, породени от временни финансови затруднения и отстраняване от длъжност. Последвалото напускане на работата в М** е свързано с желание на Н., непроизтичащо от повдигнатите обвинения. От друга страна медийната разгласа, обстоятелството, че става въпрос за малък град, където жителите са извън анонимността на големите населени места, определят изживени негативни емоционални страдания на въззиваемия – неимуществени вреди, които са пряко и непосредствено свързани с повдигнатите обвинения, в причинна връзка са с тях и следва да бъдат възмездени. В същото време Н. е имал правото на отговор, както и правото на разгласа от същите медии на прекратяването на наказателното производство срещу него.

При прилагане на критерия по чл. 52 от ЗЗД следва да бъде съобразено, че посочените по-горе обстоятелства относно развили се дисциплинарни процедури и последиците от тях са неотносими в настоящия спор. От друга страна необходимо е да се има предвид сравнително леката по тежест мярка за неотклонение, развитието на наказателния процес само в досъдебна фаза, липсата на отстраняване от длъжност в досъдебното производство. Не се установи рефlekтиране на обвиненията по досъдебното производство върху професионалната реализация на Н.. Трябва обаче да се съобразят: сравнително високата тежест на повдигнатите обвинения, неизбежните съпътстващи емоционални и нравствени терзания, заеманата длъжност и семейното му положение, информационната разгласа.

Посочените релевантни обстоятелства, засягащи В.Н. следва да бъдат отчетени при прилагане на критерия справедливост по чл. 52 от ЗЗД с оглед

адекватно обезщетяване на претърпените от него неимуществени вреди.

Обсъденото обосновава извод за частично уважаване на въззивната жалба и основателност на предявения иск от В. ИВ. Н. за заплащане от въззивника на обезщетение за неимуществени вреди, претърпени в резултат на повдигнато обвинение за престъпление по чл. 288 НК, по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по Д П № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., представляващо прокурорска преписка № ****/2015 г. по описа на ОП - П., ведно със законната лихва върху присъдената главница, считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, до размер на сумата от 20000-двадесет хиляди лева, до който правилно с обжалваното решение той е уважен и в тази му част то следва да се потвърди. За разликата над посочената сума до присъдения размер от 50000-петдесет лева, ведно със законната лихва върху главницата считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, искът се явява неоснователен и като такъв следва да се отхвърли след отмяна на първоинстанционното решение в тази му обжалвана осъдителна част, като неправилно. С оглед изложените мотиви, основателен е предявеният иск от В. ИВ. Н. с ЕГН - *****, с адрес: град *** за заплащане от въззивника на сумата от 5460.80-пет хиляди четиристотин и шестдесет лева и осемдесет стотинки представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди в размер на 20 000 лева, за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г., като за разликата над посочената сума до присъдената в размер на 13652 лева, искът е неоснователен и следва да се отхвърли. Поради този изход по спора, решението на окръжния съд следва съразмерно на уважената част от исковете да бъде коригирано и в частта му, относно присъдените разноси, като се отмени за разликата над 1443.68 лева до присъдените в полза на ищеца 3609.20 лева, а претендираните за настоящата инстанция разноси да бъдат присъдени в размер на 1440 лева.

Предвид изложените мотиви, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 260885/09.07.2021 г. по в.гр.д. 211/2-21 г.
Окръжен съд – Пловдив В ЧАСТТА, с която П** е осъдена да заплати на В.

ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град ***, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ обезщетение за неимуществени вреди в размер над 20000-двадесет хиляди лева до присъдения от 50000-петдесет хиляди лева за повдигнатото му обвинение по за престъпление по чл. 288 НК, по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по ДП № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., представляващо прокурорска преписка № ***/2015 г. по описа на ОП - П., ведно със законната лихва върху присъдената главница, считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, както и да му заплати сумата в размер над 5460.80-пет хиляди четиристотин и шестдесет лева и осемдесет стотинки до присъдения размер от 13652-тринадесет хиляди шестстотин петдесет и два лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г., както и разноси в първоинстанционното производство в размер над 1443.68-хиляда четиристотин четиридесет и три лева и шестдесет и осем стотинки до присъдения размер от 3609.20 лева и вместо него ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявените от В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град *** против П** искове за заплащане на обезщетение в размер над 20000-двадесет хиляди лева до 50000-петдесет хиляди лева за неимуществени вреди, претърпени вследствие обвинения по воденото спрямо него наказателно производство за престъпления по чл. 288 НК и по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по ДП № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., представляващо прокурорска преписка № ***/2015 г. по описа на ОП - П., което е прекратено, ведно със законната лихва върху присъдената главница, считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, както и за заплащане на сумата в размер над 5460.80-пет хиляди четиристотин и шестдесет лева и осемдесет стотинки до присъдения размер от 13652-тринадесет хиляди шестстотин петдесет и два лева, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди, за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г., както и разноси в първоинстанционното производство в размер над 1443.68-хиляда четиристотин четиридесет и три лева и шестдесет и осем стотинки до присъдения размер от 3609.20 лева.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 260885/09.07.2021 г. по в.гр.д. 211/2-21 г. Окръжен съд – Пловдив В ЧАСТТА, с която П** е осъдена да заплати на В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град **, на основание чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ обезщетение за неимуществени вреди в размер над 20000-двадесет хиляди лева за повдигнатото му обвинение по за престъпление по чл. 288 НК и по чл. 294, ал. 4 вр. ал. 1 НК и престъпление по чл. 282, ал. 2, пр. 2 вр. ал. 1 вр. чл. 26, ал. 1 НК по ДП № ***/2015 г. по описа на ОСО при ОП - град П., представляващо прокурорска преписка № ***/2015 г. по описа на ОП - П., ведно със законната лихва върху присъдената главница, считано от 25.01.2021 г., до окончателното изплащане на сумата, В ЧАСТТА, с която П** е осъдена да заплати на В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град ** сумата в размер над 5460.80-пет хиляди четиристотин и шестдесет лева и осемдесет стотинки, представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва, начислено върху обезщетението неимуществени вреди в размер на 20000 лева, за периода 16.05.2018 г. – 22.01.2021 г., както и В ЧАСТТА, с която П** е осъдена да заплати на В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град ** разноси в първоинстанционното производство в размер над 1443.68-хиляда четиристотин четиридесет и три лева и шестдесет и осем стотинки.

ОСЪЖДА П** да заплати на В. ИВ. Н., с ЕГН - *****, адрес: град ** сумата от 1440-хиляда четиристотин и четиридесет лева, представляваща разноси за въззивното производство.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен касационен съд на Република България в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____